

mgr Barbara Porębska-Maciolek

tytuł rozprawy: Samorząd terytorialny Federacji Rosyjskiej za rządów Władimira Putina – idea i praktyka

Praca przedstawia samorząd terytorialny w Rosji za rządów Władimira Putina. Uwarunkowania funkcjonowania samorządu rosyjskiego prześledzono z punktu widzenia historycznego, politycznego, społecznego, zarówno w ujęciu normatywnym, jak i praktycznym.

W pierwszej kolejności wyznaczono i omówiono główne etapy procesu rozwoju instytucji samorządu w Rosji do czasów rządów Władimira Putina, odpowiadając na pytanie badawcze, czy uwarunkowania historyczne mają wpływ na sposób postrzegania samorządu terytorialnego. Następnie przeanalizowano system polityczny panujący we współczesnej Rosji. Uwagę zwrócono na federacyjny charakter państwa, w tym stosunki między podmiotami Federacji a poziomem krajowym, reżim polityczny, i wynikające z nich implikacje dla samorządności rosyjskiej. Przedstawiono ocenę rosyjskiego reżimu politycznego w świetle międzynarodowych badań. Szczegółowe wywody umożliwiły odpowiedź na pytanie badawcze, czy system polityczny współczesnej Rosji oddziałuje na kondycję samorządu terytorialnego, a także w jakim stopniu samorządność terytorialna jest związana z ideą i praktyką funkcjonowania demokracji w danym kraju.

Z racji ratyfikacji przez Rosję w 1998 roku Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, przeprowadzono szczegółową analizę, zarówno w wymiarze normatywnym, jak i praktycznym, stopnia implementacji demokratycznych europejskich standardów samorządności terytorialnej. Zasady ujęto w trzech kategoriach: prawno-organizacyjnej (zasada umocowania prawnego, zasada subsydiarności (pomocniczości), zasada proporcjonalności, zasada nadzoru (kontroli), zasada ochrony sądowej, zasada odpowiedzialności odszkodowawczej, zasada osobowości prawnej, zasada jawności, zasada autonomii organizacyjnej), kompetencyjnej (zasada samodzielności w zakresie regulowania i zarządzania sprawami publicznymi o charakterze lokalnym, zasada współrzędzenia) oraz ekonomiczno-finansowej (zasada samodzielności ekonomicznej i finansowej). Eksploracji poddano również idee decentralizacji oraz dekoncentracji. Uzyskano wyniki umożliwiające odpowiedź na pytanie badawcze, czy rozwiązania i praktyka funkcjonowania samorządu terytorialnego w Federacji Rosyjskiej odbiegają od rozwiązań proponowanych w Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego.

W pracy zastosowano triangulację metodologiczną, poprzez zastosowanie metody porównawczej, analizy systemowej i mikrosystemowej, analizy instytucjonalno-prawnej, perspektywy historycznej, gwarantując jej interdyscyplinarny charakter. Krytyczna analiza wyników prowadzona była w oparciu o szerokie spektrum przesłanek popartych dowodami, m.in. w formie danych statystycznych, finansowych.

Odpowiedzi na postawione pytania badawcze pozwoliły na pozytywne zweryfikowanie hipotezy, iż sposób funkcjonowania samorządu terytorialnego w Federacji Rosyjskiej odbiega od samorządu terytorialnego opartego o standardy demokratyczne, w szczególności zawarte w Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego, doprowadzając do wyłonienia się rosyjskiej wersji samorządu terytorialnego. Weryfikacja hipotezy pozwoliła na realizację głównego celu rozprawy, którym było określenie deklaratywnej i praktycznej specyfiki samorządu terytorialnego w Federacji Rosyjskiej za rządów Władimira Putina.